

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 75/23

Luksemburgā, 2023. gada 10. maijā

Vispārējās tiesas spriedums apvienotajās lietās T-34/21 | *Ryanair*/Komisija un T-87/21 | *Condor Flugdienst*/Komisija (*Lufthansa* – Covid-19)

Vispārējā tiesa atceļ Komisijas lēmumu, ar ko apstiprināta *Lufthansa* rekapitalizācija 6 miljardu EUR apmērā, ko Vācija veikusi Covid-19 pandēmijas kontekstā

Komisija ir pieļāvusi vairākas kļūdas, tostarp uzskatīdama, ka "Lufthansa" nav spējusi finansēt visas savas vajadzības tirgos, un nepieprasīdama mehānismu, kas stimulētu šo aviokompāniju pēc iespējas ātrāk atpirkt Vācijas kapitāldaļas, liegtu tai būtisko ietekmi tirgū dažās lidostās un liktu uzņemties noteiktas saistības, nenodrošinot efektīvas konkurences saglabāšanu tirgū

2020. gada 12. jūnijā Vācijas Federatīvā Republika paziņoja Eiropas Komisijai par individuālu atbalstu rekapitalizācijas veidā 6 miljardu EUR apmērā (turpmāk tekstā – "attiecīgais pasākums"), kas piešķirts *Deutsche Lufthansa AG* (turpmāk tekstā – "DLH"). Šīs rekapitalizācijas, kas iekļaujas virknē plašāku atbalsta pasākumu par labu *Lufthansa* grupai ¹, mērķis bija atjaunot minētās grupas uzņēmumu bilances pozīciju un likviditāti Covid-19 pandēmijas izraisītajā ārkārtas situācijā.

Attiecīgajam pasākumam bija trīs atsevišķi elementi, proti, līdzdalība kapitālā – apmēram 300 miljoni EUR, līdzdalība kapitālā bez balsstiesībām – aptuveni 4,7 miljardi EUR (turpmāk tekstā – "līdzdalība bez balsstiesībām I") un līdzdalība bez balsstiesībām viena miljarda EUR apmērā ar konvertējamu obligāciju iezīmēm (turpmāk tekstā – "līdzdalība bez balsstiesībām II").

Neuzsākot LESD 108. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru, Komisija attiecīgo pasākumu kvalificēja par valsts atbalstu, kurš ir saderīgs ar iekšējo tirgu ² saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu ³ un tās paziņojumu par pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā ⁴.

Aviosabiedrības *Ryanair DAC* un *Condor Flugdienst GmbH* (turpmāk tekstā – "*Condor*") abas cēla prasības atcelt šo lēmumu, un Vispārējās tiesas desmitā palāta paplašinātā sastāvā tās apmierināja, pamatojoties uz to, ka, pieņemot

¹ DLH ir *Lufthansa* grupas mātesuzņēmums, un šajā grupā citastarp ietilpst aviosabiedrības *Lufthansa Passenger Airlines*, *Brussels Airlines SA/NV*, *Austrian Airlines AG*, *Swiss International Air Lines Ltd* un *Edelweiss Air AG*.

² Komisijas Lēmums C(2020) 4372 final (2020. gada 25. jūnijs) par valsts atbalstu SA 57153 (2020/N) – Vācija – Covid-19 – Atbalsts *Lufthansa* (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"). 2021. gada 14. decembrī Komisija pieņēma Lēmumu C(2021) 9606 final, ar kuru apstrīdētais lēmums tika labots.

³ Saskaņā ar LESD 107. panta 3. punkta b) apakšpunktu atbalstu, kas paredzēts, lai novērstu nopietnus traucējumus kādas dalībvalsts tautsaimniecībā, noteiktos apstākļos var uzskatīt par saderīgu ar iekšējo tirgu.

⁴ Komisijas 2020. gada 19. marta paziņojums par pagaidu regulējumu valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā (OV 2020, C 91 I, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "pagaidu regulējums"), kas pirmo reizi grozīts 2020. gada 3. aprīlī (OV 2020, C 112 I, 1. lpp.) un otrreiz – 2020. gada 8. maijā (OV 2020, C 164, 3. lpp.).

apstrīdēto lēmumu, Komisija nav ievērojusi vairākus pagaidu regulējumā paredzētos nosacījumus un prasības.

Vispārējās tiesas vērtējums

Par atcelšanas prasību pieņemamību

Attiecībā uz prasītāju tiesībām vērsties pret apstrīdētā lēmuma pamatotību Vispārējā tiesa atgādina, ka saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu jebkura fiziska vai juridiska persona var celt prasību par tiesību aktu, kas nav adresēts šai personai, divos gadījumos, proti, pirmkārt, ja tas viņu skar tieši un individuāli un, otrkārt, ja runa ir par reglamentējošu aktu, kas to skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem.

Tā kā apstrīdētais lēmums, kas adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai, nav reglamentējošs akts, Vispārējā tiesa pārbauda, vai šis lēmums prasītājas skar tieši un individuāli.

Pirmkārt, attiecībā uz individuālu skārumu no judikatūras izriet, ka šis nosacījums var tikt izpildīts, ja prasītājas iesniedz pierādījumus, ka attiecīgais pasākums var būtiski ietekmēt to stāvokli konkrētajā tirgū. Tādējādi *Ryanair* un *Condor* ir pierādījušas, ka tās ir *Lufthansa* grupas tiešās konkurentes daudzos aviopārvadājumu maršrutos, kas veido arī attiecīgos tirgus. *Ryanair* arī ir uzsvērusi, ka tā ir tieša *Lufthansa* grupas konkurente Vācijas, Beļģijas un Austrijas tirgos.

Norādījusi, ka prasības pieņemamības pārbaudes posmā pietiek konstatēt, ka prasītāju izvirzītā konkrētā tirgus definīcija ir ticama, neskarot šī jautājuma izskatīšanu pēc būtības, Vispārējā tiesa apstiprina, ka attiecīgais pasākums varēja būtiski ietekmēt prasītāju konkurētspēju pasažieru aviopārvadājumu tirgos.

No prasītāju iesniegto atbilstošo un ticamo datu analīzes, lasot tos kopsakarā ar apstrīdēto lēmumu, izriet, ka strīdīgais pasākums ne tikai jāva *Lufthansa* grupai pārvarēt risku izstāties no tirgiem, kuros tā tieši konkurēja ar prasītājām, bet arī stiprināt tās konkurētspēju. Tādējādi attiecīgā pasākuma piešķiršana *prima facie* varēja radīt negūto peļņu vai mazāk labvēlīgu attīstību nekā tā, kāda prasītājām būtu šāda pasākuma neesamības gadījumā.

Otrkārt, attiecībā uz prasītāju tiešo skārumu Vispārējā tiesa atgādina, ka atbalsta saņēmēja konkurentu tieši skar Komisijas lēmums, ar kuru dalībvalstij ir atļauts to izmaksāt, ja nav šaubu, ka valsts vēlas to darīt, kā tas bija šajā gadījumā.

Ņemot vērā visus šos apstākļus, Vispārējā tiesa apstiprina, ka prasītājām ir tiesības vērsties pret apstrīdētā lēmuma pamatotību, ceļot atcelšanas prasības.

Par atcelšanas prasību pamatotību

Pirms izvērtēt prasītāju izvirzīto dažādo atcelšanas pamatu pamatotību, Vispārējā tiesa norāda, ka Komisijai ir saistošas pamatnostādnes un paziņojumi, ko tā pieņem īpašajā valsts atbalsta jomā, ciktāl tie neatkāpjas no Līguma noteikumiem. Līdz ar to Savienības tiesai ir jāpārbauda, vai Komisija ir ievērojusi noteikumus, ko tā pati ir pieņēmusi šajā jomā.

Vispārējā tiesa arī norāda, ka, pārbaudot sarežģītus ekonomiskus vērtējumus, ko Komisija veikusi valsts atbalsta jomā, tai tik tiešām nav jāaizstāj Komisijas ekonomiskais vērtējums ar savējo. Tomēr tai ir jāpārbauda ne tikai izvirzīto pierādījumu faktiskā pareizība, to ticamība un saskanīgums, bet arī tas, vai šie pierādījumi ir uzskatāmi par visu atbilstošo informāciju, kas var tikt ņemta vērā, lai novērtētu sarežģītu situāciju, un vai tie var pamatot izdarītos secinājumus. Turklāt Savienības tiesas kontrole ir pilnīga attiecībā uz Komisijas veiktajiem vērtējumiem, kas nav saistīti ar sarežģītiem ekonomiskiem vērtējumiem, vai – uz stingri juridiskiem jautājumiem.

A. Par *DLH* tiesīgumu saņemt paziņoto atbalstu

Atgādinājusi tikko minēto, Vispārējā tiesa vispirms izvērtē dažādus iebildumus, ar kuriem tiek apstrīdēts *DLH* tiesīgums saņemt paziņoto atbalstu. Šajā ziņā prasītājas it īpaši ir norādījušas, ka nav ievērots pagaidu regulējuma 49. punkta c) apakšpunkts, atbilstoši kuram, lai saņēmējs varētu pretendēt uz rekapitalizācijas pasākumu, jāpastāv

neiespējamībai tam rast finansējumu tirgos ar pieņemamiem noteikumiem.

Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu šis nosacījums bija izpildīts, jo *DLH* nebija pietiekamu garantiju, lai saņemtu finansējumu tirgos par kopējo atbalsta summu.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa tomēr norāda, ka nekas apstrīdētajā lēmumā nenorāda, ka Komisija būtu pārbaudījusi tādu garantiju kā *DLH* neapgrūtināto lidmašīnu iespējamo pieejamību, to vērtību un iespējamo aizdevumu, kas var tikt piešķirti finanšu tirgos pret šādām garantijām, nosacījumus. Turklāt apgalvojums, ka "garantijas", kas nav identificētas apstrīdētajā lēmumā, neesot pietiekamas, lai segtu visu nepieciešamo līdzekļu summu, ir balstīts uz kļūdainu premisu, saskaņā ar kuru finansējumam, kas var tikt piešķirts tirgos, noteikti ir jāsedz visas saņēmēja vajadzības. Ne pagaidu regulējuma 49. punkta c) apakšpunkta formulējums, ne mērķis vai konteksts nepamato apgalvojumu, ka saņēmējam ir jābūt nespējīgam rast finansējumu tirgū visām savām vajadzībām.

Tā kā Komisija tādējādi nav pārbaudījusi, vai *DLH* būtu varējusi mobilizēt ievērojamu tirgus finansējuma daļu, Vispārējā tiesa secina, ka Komisija nav ņēmusi vērā visus atbilstošos apstākļus, kas nepieciešami, lai novērtētu attiecīgā pasākuma saderību ar pagaidu regulējuma 49. punkta c) apakšpunktu. Tāpēc Vispārējā tiesa apmierina *Ryanair* iebildumu par minētā punkta neievērošanu un vēl jo vairāk *Condor* iebildumu par nopietnu šaubu esamību šajā ziņā.

B. Par valsts atlīdzību un līdzdalības izbeigšanu

Turpinājumā Vispārējā tiesa izskata iebildumus par pagaidu regulējumā paredzēto nosacījumu pārkāpumu attiecībā uz valsts atlīdzību un līdzdalības izbeigšanu.

Šajā ziņā *Ryanair* citastarp pārmeta Komisijai, ka tā nav paredzējusi Vācijai progresivitātes mehānismu attiecībā, pirmkārt, uz līdzdalību *DLH* kapitālā un, otrkārt, uz līdzdalību bez balsstiesībām II pēc tās iespējamās konvertēšanas pašu kapitālā.

Pirmkārt, attiecībā uz atlīdzību par kapitāla instrumentiem, piemēram, līdzdalību kapitālā, pagaidu regulējuma 61. punktā noteikts, ka "jebkurš rekapitalizācijas pasākums ietver progresivitātes mehānismu attiecībā uz ko palielina atlīdzību valstij, lai tādējādi stimulētu saņēmēju atpirkt valsts kapitāla ieguldījumus". Minētā regulējuma 62. punktā noteikts, ka Komisija var pieņemt alternatīvus mehānismus, ja tie kopumā rada līdzīgu rezultātu attiecībā uz stimulējošo ietekmi valsts līdzdalības izbeigšanai un līdzīgu kopējo ietekmi uz valsts atlīdzību.

Tā kā Vācijas valsts līdzdalība *DLH* kapitālā nebija saistīta ar progresivitātes mehānismu pagaidu regulējuma 61. punkta izpratnē, Komisija uzskatīja, ka paziņotā atbalsta vispārējā struktūra ir alternatīvs progresivitātes mehānisms 62. punkta izpratnē, jo tas ietvēra pietiekami spēcīgu stimulējošo ietekmi uz valsts līdzdalības izbeigšanu *DLH* kapitālā. Šī secinājuma pamatojumam Komisija it īpaši atsaucās uz lielo diskontu, ar kādu Vācijas Federatīvā Republika bija iegādājusies *DLH* akcijas, kas valstij sniedzot lielāku atlīdzību nekā tā, kāda būtu izrietējusi no progresivitātes mehānisma piemērošanas.

Šo argumentāciju Vispārējā tiesa tomēr ir noraidījusi, norādot, ka to akciju cena, uz kurām valsts parakstījusies brīdī, kad tā iestājās saņēmēja kapitālā, ir reglamentēta pagaidu regulējuma 60. punktā, saskaņā ar kuru valsts kapitāla iepludināšanu veic par cenu, kas nepārsniedz saņēmēja akciju vidējo cenu 15 dienu laikā pirms kapitāla iepludināšanas pieprasījuma. Šī noteikuma priekšmets un mērķis atšķiras no tiem, kas ir progresivitātes mehānisma pamatā. Lai gan šī mehānisma mērķis ir mudināt attiecīgo saņēmēju pēc iespējas ātrāk atpirkt valstij piederošās kapitāldaļas, noteikuma par akciju pirkuma cenu mērķis būtībā ir nodrošināt, lai cena, par kādu valsts iegādājas akcijas, nepārsniegtu to tirgus cenu. Tā kā akciju cena var svārstīties gan uz augšu, gan uz leju, iegādes cena ne vienmēr ir paredzēta, lai laika gaitā palielinātu attiecīgā saņēmēja stimulu atpirkt valsts kapitāldaļas.

No tā izriet, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, akciju cenu līmenis, Vācijas valstij iestājoties *DLH* kapitālā, nebija alternatīvs mehānisms šīs valsts atlīdzības paaugstināšanai.

Otrkārt, attiecībā uz līdzdalību bez balsstiesībām II, kas ir hibrīdinstruments, pagaidu regulējuma 68. punktā ir

noteikts, ka pēc pārvēršanas pašu kapitālā ir jāparedz progresivitātes mehānisms, ar ko palielina atlīdzību valstij, lai tādējādi stimulētu saņēmējus atpirkt valsts kapitāla ieguldījumus. Pēc Vispārējās tiesas domām, nav strīda par to, ka līdzdalību bez balsstiesībām II, konvertējot to pašu kapitālā, nepapildina progresivitātes mehānisms vai līdzīgs mehānisms.

Līdz ar to Vispārējā tiesa secina, ka Komisija nav ņēmusi vērā pagaidu regulējumu, jo tā nav prasījusi, lai, konvertējot atlīdzību par kapitāla daļām un līdzdalību bez balsstiesībām II pašu kapitālā, tiktu iekļauts progresivitātes mehānisms vai līdzīgs mehānisms.

C. Par *Lufthansa* grupas būtiskas ietekmes tirgū esamību attiecīgajos tirgos un strukturālajām saistībām

Visbeidzot Vispārējā tiesa pārbauda pagaidu regulējuma 72. punkta pārkāpumu, saskaņā ar kuru, ja Covid-19 pandēmijas kontekstā veiktā rekapitalizācijas pasākuma, kura summa pārsniedz 250 miljonus EUR, saņēmējs ir uzņēmums, kam ir būtiska ietekme tirgū (turpmāk tekstā – “BIT”) vismaz vienā no attiecīgajiem tirgiem, kuros tas darbojas, dalībvalstīm ir jāierosina papildu pasākumi, lai saglabātu efektīvu konkurenci minētajos tirgos.

Šajā ziņā prasītājas būtībā ir izvirzījušas trīs iebildumu grupas attiecībā uz a) konkrēto tirgu noteikšanu, b) *Lufthansa* grupas BIT esamību šajos tirgos un c) Komisijas pieņemto strukturālo saistību efektivitāti un pietiekamību.

a. Par konkrēto tirgu noteikšanu

Pirmkārt, attiecībā uz konkrēto tirgu noteikšanu Komisija apstrīdētajā lēmumā konstatēja, ka tirgi, kuros darbojās *Lufthansa* grupa, bija pasažieru aviopārvadājumu pakalpojumu sniegšanas tirgi uz un no šīs grupas apkalpotajām lidostām. Tādējādi tā noteica konkrētos tirgus atbilstoši pieejai “katra lidosta atsevišķi”. Šo pieeju apstrīd prasītājas, jo tās uzskata, ka Komisijai bija jānosaka pasažieru aviopārvadājumu pakalpojumu tirgi starp izlidošanas vietu un galamērķi (turpmāk tekstā – “O&D tirgi”).

Tā kā pagaidu regulējuma 72. punktā nav precizēta metodika, saskaņā ar kuru ir jānosaka konkrētie tirgi, Vispārējā tiesa atgādina, ka rekapitalizācijas pasākumu mērķis atbilstoši pagaidu regulējumam ir novērst nopietnus traucējumus dalībvalsts tautsaimniecībā, jo īpaši atbalstot Covid-19 uzliesmojuma skarto uzņēmumu darbietsspēju, lai atjaunotu to kapitāla struktūru pirms Covid-19 uzliesmojuma. Tādējādi šie atbalsta pasākumi ir vērsti uz saņēmēja vispārējo finansiālo situāciju un, vispārīgāk, uz attiecīgās tautsaimniecības nozares finanšu stāvokli.

Šajā kontekstā strīdīgā pasākuma mērķis būtībā bija nodrošināt *Lufthansa* grupas sabiedrībām pietiekamu likviditāti un to, ka Covid-19 pandēmijas izraisītie traucējumi neapdraud to darbietsspēju, nevis atbalstīt šīs grupas klātbūtni konkrētā maršrutā. Līdz ar to Komisija pamatoti ir norādījusi, ka attiecīgā pasākuma mērķis bija saglabāt *Lufthansa* grupas vispārējo spēju sniegt aviopārvadājumu pakalpojumus un ka tāpēc nebija jāizvērtē attiecīgā pasākuma ietekme uz katru O&D tirgu atsevišķi.

Prasītāju argumenti, kas balstīti uz pieeju koncentrāciju kontrolei, kurā konkrētie tirgi ir definēti saskaņā ar O&D pieeju, arī nav pārliecinoši, jo šajā analogijā nav pietiekami ņemtas vērā pagaidu regulējuma un attiecīgā pasākuma īpatnības, kam nav tiešas saiknes ar noteiktiem O&D tirgiem, drīzāk ar citiem tirgiem.

Līdz ar to, lai piemērotu pagaidu regulējuma 72. punktu, Komisija, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, varēja definēt konkrētos tirgus atbilstoši pieejai “katra lidosta atsevišķi”.

Turklāt Vispārējā tiesa noraida *Ryanair* pakārtoti izvirzītos iebildumus, saskaņā ar kuriem Komisija esot kļūdaini piemērojusi pieeju “katra lidosta atsevišķi”, aprobežojot savu pārbaudi tikai ar lidostām, kas atrodas Savienībā, kur *Lufthansa* grupai ir bāze. Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, ka, tā kā *Ryanair* nav juridiski pietiekami pierādījusi, ka *Lufthansa* grupai varētu būt BIT lidostās, kurās tai nebija bāzes, Komisija varēja pamatoti izslēgt šīs lidostas no savas analīzes. Turklāt valsts atbalsta jomā Komisijai nav kompetences pārbaudīt, vai *Lufthansa* grupai ir BIT lidostās ārpus Savienības.

b. Par *Lufthansa* grupas BIT attiecīgajās lidostās

Tā kā visi prasītāju argumenti par konkrēto tirgu noteikšanu tika noraidīti kā nepamatoti, Vispārējā tiesa, otrkārt, analizē iebildumus par *Lufthansa* grupas BIT esamību Komisijas pārbaudītajās lidostās.

Tā kā jēdziens "BIT" nav definēts ne pagaidu regulējumā, ne vispārīgāk – valsts atbalsta jomā, Vispārējā tiesa vispirms norāda, ka šis jēdziens būtībā ir jāuzskata par līdzvērtīgu dominējošā stāvokļa jēdzienam konkurences tiesībās. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šāds dominējošais stāvoklis ir definēts kā tāda uzņēmuma ekonomiskās ietekmes situācija, kas tam piešķir varu likt šķēršļus efektīvas konkurences saglabāšanai attiecīgajā tirgū, dodot tam iespēju ievērojamā mērā rīkoties neatkarīgi no saviem konkurentiem, klientiem un visbeidzot – patērētājiem.

Apstrīdētajā lēmumā, kurā izdarīti labojumi, Komisija savu analīzi par *Lufthansa* grupas BIT esamību desmit pārbaudītajās lidostās ⁵ balstīja uz šai grupai piederošo laika nišu daļu šajās lidostās, noslogotības līmeni tajās un konkurentiem piederošo laika nišu daļu, ņemot vērā arī to lidmašīnu skaitu, kuras dažās lidostās bija izmantojusi minētā grupa un tās konkurenti.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa konstatē, ka šie kritēriji, kas būtībā attiecas uz lidostu kapacitāti un skar aviosabiedrību piekļuvi lidostas infrastruktūrai, nesniedz tiešu informāciju par *Lufthansa* grupas tirgus daļām pasažieru aviopārvadājumu pakalpojumu tirgū pārbaudītajās lidostās. Tomēr, ņemot vērā, ka saikne starp tirgus daļām, kas pieder pēdējai minētajai un tās konkurentiem, ir pamatota norāde uz BIT esamību, Komisija nevarēja nezināt faktorus, kas sniedz ar to saistītu informāciju, piemēram, lidojumu skaitu un piedāvāto sēdvietu skaitu uz un no attiecīgajām lidostām. No tā izriet, ka, neņemot vērā visus atbilstošos faktorus, lai novērtētu *Lufthansa* grupas ietekmi tirgū attiecīgajās lidostās, Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

Turklāt Komisija katrā ziņā arī ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, pamatojoties vienīgi uz tās pārbaudītajiem kritērijiem, lai secinātu, ka *Lufthansa* grupai Frankfurtes un Minhenes lidostās 2019./2020. gada vasaras un ziemas sezonā bija BIT, bet tas tā nebija citu attiecīgo lidostu gadījumā. Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, ka Komisijas analizēto kritēriju vispārējais novērtējums attiecībā uz Diseldorfas un Vīnes lidostām 2019. gada vasaras sezonā liecina par ļoti lielu *Lufthansa* grupas laika nišu daļu Diseldorfas lidostā un lielu daļu laika nišu Vīnes lidostā, tostarp maksimumstundās, ļoti augstu pārslogotības līmeni abās lidostās, ko raksturo gandrīz pilnīga pārslodze maksimumstundās un šīs grupas konkurentu vājš stāvoklis. Tāpēc, pamatojoties tikai uz šiem kritērijiem, Komisija nevarēja pamatoti secināt, ka vismaz 2019. gada vasaras sezonā *Lufthansa* grupai Diseldorfas un Vīnes lidostās nebija BIT. Turklāt dati, kas Komisijai lika secināt, ka *Lufthansa* grupai Frankfurtes un Minhenes lidostās bija BIT, katrā ziņā būtiski neatšķiras no datiem par Diseldorfas un Vīnes lidostām, vismaz 2019. gada vasaras sezonā. Pamatojoties uz to, Vispārējā tiesa apmierina prasītāju iebildumus.

c. Par strukturālajām saistībām

Treškārt, Vispārējā tiesa izskata iebildumus, ar kuriem tiek apstrīdēti vairāki strukturālo saistību aspekti, kurus Komisija ir akceptējusi saskaņā ar pagaidu regulējuma 72. punktu, lai saglabātu efektīvu konkurenci Frankfurtes un Minhenes lidostās.

Atbilstoši minētajam 72. punktam, ierosinot šādus pasākumus, dalībvalstis var piedāvāt strukturālas vai rīcības saistības, kas paredzētas paziņojumā par pieņemamiem aizsardzības līdzekļiem ⁶. Saskaņā ar paziņojumu ierosinātajām saistībām ir jānovērš konkurences problēmas pilnībā un jābūt visaptverošām un efektīvām no visiem aspektiem, un turklāt ir jāvar tās efektīvi īstenot īsā laikā. Šajā kontekstā Komisijai tostarp ir jāpārbauda visi būtiskie elementi, kas attiecas uz pašu ierosināto pasākumu, piemēram, ierosinātā pasākuma veids, mērogs un apjoms, spriežot pēc atsaucēm uz tā tirgus struktūru un konkrēto raksturojumu, kurā radušās konkurences problēmas, tostarp pušu un citu tirgus dalībnieku stāvokli.

⁵ Proti, Berlīnes Tegelas, Briseles, Diseldorfas, Frankfurtes, Hamburgas, Minhenes, Palmas de Maļorkas, Štutgartes, Vīnes un Hanoveres lidostas.

⁶ Komisijas paziņojums par pieņemamiem aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 139/2004 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 802/2004 (OV 2008, C 267, 1. lpp.).

Būtu jāņem vērā arī valsts atbalsta tiesību aktu un, konkrētāk, pagaidu regulējuma īpatnības, kas ietver prasību par papildu pasākumiem. Tā kā saskaņā ar minēto regulējumu piešķirtā atbalsta mērķis ir nodrošināt darbotiespējīgu uzņēmumu darbības nepārtrauktību Covid-19 uzliesmojuma laikā, minētā regulējuma 72. punktā noteiktās saistības ir jāizstrādā tā, lai tās nodrošinātu, ka pēc atbalsta piešķiršanas saņēmējs nekļūtu nozīmīgāks tirgū nekā pirms Covid-19 uzliesmojuma un ka attiecīgajos tirgos tiktu saglabāta efektīva konkurence.

Šajā lietā apstrīdētajā lēmumā kā pasākumi, ko Vācijas Federatīvā Republika bija ierosinājusi saskaņā ar pagaidu regulējuma 72. punktu citastarp bija paredzēts, ka *DLH* atsavina 24 laika nišas dienā Frankfurtes un Minhenes lidostās un papildu aktīvus, kā to prasa laika nišu regulators, lai atļautu laika nišu nodošanu.

Šajā ziņā prasītājas citastarp vērsās pret apstrīdētajā lēmumā apstiprināto laika nišu atsavināšanas procedūru, kurai bija jānotiek divos posmos. Pirmajā posmā laika nišas bija jāpiedāvā tikai "jaunajiem tirgus dalībniekiem". Ja pēc noteikta laikposma, kas pārsniedz vairākas sezonas, laika nišas netiktu nodotas jaunajiem tirgus dalībniekiem, tās pēc tam tiktu nodotas to pārvadātāju rīcībā, kuriem jau ir bāze šajās divās lidostās.

Atgādinot Komisijas pienākumu pārbaudīt visus atbilstošos elementus, kas attiecas uz piedāvātajām saistībām un ir izvērtēti, ņemot vērā konkrētā tirgus struktūru un īpatnības, tostarp lietas dalībnieku un citu tirgus dalībnieku stāvokli tirgū, Vispārējā tiesa konstatē, ka Komisija nav pārbaudījusi, cik piemērota ir to konkurentu izslēgšana no procedūras pirmā posma, kuriem jau ir bāzes Frankfurtes un Minhenes lidostās. Apstrīdētajā lēmumā Komisija nav norādījusi nevienu iemeslu, kas varētu pierādīt, ka šī izslēgšana būtu bijusi tāda, lai saglabātu efektīvu konkurenci attiecīgajos tirgos, un būtu nepieciešama šim nolūkam.

Šajā gadījumā šāda pārbaude bija nepieciešama vēl jo vairāk tāpēc, ka Frankfurtes un Minhenes lidostu tirgus struktūru saskaņā ar apstrīdēto lēmumu raksturoja *Lufthansa* grupas apmērs, kas vairākas reizes pārsniedz tās tuvāko konkurentu, kuriem jau bija bāze šajās lidostās, apmērus, un līdz ar to šo lidostu izslēgšana pirmajā procedūras posmā varētu izraisīt vēl lielāku konkurences sadrumstalošanu šajās lidostās. Turklāt apstāklis, ka *Lufthansa* grupas tuvākie konkurenti, kuri, ņemot vērā to klātbūtni Frankfurtes un Minhenes lidostās, būtu labākā situācijā, lai iegādātos attiecīgo laika nišu portfeli un palielinātu konkurences spiedienu, kļūtu tiesīgi piedalīties procedūras otrajā posmā, neliek apšaubīt šo secinājumu, jo to atbilstība ir atkarīga no tā, vai tie nav akceptēti pirmajā posmā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Vispārējā tiesa secina, ka, no pirmā laika nišu atsavināšanas procedūras posma izslēdzot konkurentus, kuriem jau ir bāze Frankfurtes un Minhenes lidostās, Komisija nav pārbaudījusi visus atbilstošos elementus, kas attiecas uz piedāvātajām saistībām, un līdz ar to ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

Attiecībā uz *DLH* laika nišu atsavināšanu Frankfurtes un Minhenes lidostās *Condor* arī apgalvoja, ka Komisija nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu, jo tā neesot pamatojusi, kādā veidā apstrīdētajā lēmumā paredzētais pienākums maksāt par laika nišu nodošanu, nevis pieprasīt tās nodot bez maksas, pirmkārt, atbilst piemērojamajiem noteikumiem un, otrkārt, padara saistības pietiekami pievilcīgas potenciālajam nišu pārņēmējam.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa norāda, ka prasībai par laika nišu atsavināšanu pret atlīdzību bija būtiska nozīme apstrīdētā lēmuma kontekstā, tāpēc Komisijai bija jāizklāsta iemesli, kuru dēļ tā uzskatīja, ka šī prasība atbilst šajā jomā piemērojamajiem noteikumiem. Tā kā nav nekādu norāžu par iemesliem, kuru dēļ Komisija uzskatīja, ka par laika nišu nodošanu ir jāsaņem atlīdzība, nevis tai jānotiek bez maksas, un ka šī prasība nemazina šo laika nišu pievilcību un līdz ar to ar tām saistīto saistību efektivitāti, Vispārējā tiesa konstatē, ka Komisija nav izpildījusi savu pienākumu norādīt apstrīdētā lēmuma pamatojumu.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Vispārējā tiesa secina, ka apstrīdētajā lēmumā ar labojumiem ir pieļautas vairākas kļūdas un pārkāpumi, un tādēļ to atceļ.

PIEZĪME. Atcelšanas prasībā tiek lūgts atcelt Savienības tiesībām pretrunā esošus Savienības iestāžu aktus. Ievērojot

konkrētus nosacījumus, dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var vērsties Tiesā vai Vispārējā tiesā ar atcelšanas prasību. Ja prasība ir pamatota, tiesību aktu atceļ. Attiecīgajai iestādei ir jāaizpilda juridiskais vakuums, kas varētu rasties šā akta atcelšanas dēļ.

PIEZĪME. Tiesā var pārsūdzēt Vispārējās tiesas spriedumu vai rīkojumu vienīgi par tiesību jautājumiem. Pārsūdzībai nav apturošas iedarbības. Ja apelācijas sūdzība ir pieņemama un pamatota, Tiesa atceļ Vispārējās tiesas nolēmumu. Ja lieta ir gatava izspriešanai Tiesā, tad tā pati var pieņemt galīgu nolēmumu. Pretējā gadījumā tā nodod lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, kurai nolēmums, ko Tiesa pieņēmusi apelācijas tiesvedībā, ir saistošs.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

Pilns sprieduma [teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Marta Ošleja ☎ (+352) 4303 6005.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

